

SISEPOLIITIKA PEADIREKTORAAT
POLIITIKAOSAKOND **B**
STRUKTUURI- JA ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA

PRAKTILINE JUHEND

ET

**„Europe Direct“ on teenistus, mis aitab leida vastused
Euroopa Liitu puudutavatele küsimustele**

**Tasuta infotelefon: (*)
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Teatud juhtudel ei võimalda mobiilsideoperaatorid
helistamist 00800 numbritele või on need kõned tasulised.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saate Internetist „Europa“ serverist (<http://europa.eu>).

Kataloogimisandmed on esitatud väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2009

ISBN 978-92-823-2690-9

Doi: 10.2861/25304

Printed in Belgium

TRÜKITUD VALGELE KLOORIVABALE PAPERILE

SISEPOLIITIKA PEADIREKTORAAT
POLIITIKAOSAKOND **B**
STRUKTUURI- JA ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA

PRAKTILINE JUHEND

Regionaalareng

AUTOR

Ivana KATSAROVA, poliitikaosakond B: struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika, Euroopa Parlament.

DOKUMENT AVALDATAKSE JÄRGMISTES KEELTES

Originaal: EN

Tõlked: BG CS DA DE EL ES ET FI FR HU IT LT LV MT NL PL PT RO SK SL SV

FOTO ALLIKAS

Shutterstock, iStockphoto, Euroopa Parlament.

VÄLJAANDJA

Poliitikaosakonnaga ühenduse saamiseks või selle igakuise uudiskirja tellimiseks kirjutage aadressil:
poldep-cohesion@europarl.europa.eu

Käsikiri valmis 2009. aasta märtsis.

Brüssel, © Euroopa Parlament, 2009

VASTUTUSE VÄLISTAMINE

Käesolevas dokumendis väljendatud arvamuste eest vastutab täielikult autor ja need võivad erineda Euroopa Parlamendi ametlikust seisukohast.

Levitamine ja tõlkimine mittetulunduslikul eesmärgil on lubatud, kui allikas on märgitud ning väljaandjale on sellest eelnevalt teatatud ja talle saadetakse koopia.

SISUKORD

■ EESSÕNA	7
■ TAUST	9
■ PARLAMENDI TÖÖ	15
■ EDASINE TEGEVUS	23
■ POLIITIKAOSAKOND	29
■ TÄIENDAVAT LUGEMIST	33
■ MUUD TEABEALLIKAD	35

Millist Euroopat me soovime endale ja tulevastele põlvkondadele? Dünaamilist Euroopat, mis oleks juhtival kohal teadus- ja tehnoloogiavaldkonnas? Tootlikku Euroopat, kus igaühel oleks töö? Euroopat, kus hoolitsetakse haigete, eakate ja puuetega inimeste eest? Õiglast Euroopat, kus puudub diskrimineerimine ja igaühel on õigus tööle ja haridusele? Puhast ja keskkonnasõbralikku Euroopat, kus pööratakse tähelepanu keskkonnale ja võetakse aktiivselt osa ülemaailmsete probleemide lahendamisest? Euroopat, kus jagatakse ja kaitstakse ühiseid väärtusi?

See on minu unelmate Euroopa ning ma tean, et see on saavutatav Euroopa.

**Katkend volinik Danuta Hübneri kõnest
Varssavi, 17. oktoober 2006**

Lugupeetud parlamendiliige

Tahaksin kasutada võimalust, et tervitada teid Euroopa Parlamendis ja anda teile teavet võimaluste kohta eksperdiarvamuse saamiseks. Parlamendi töö tõhusus sõltub erialasest, objektiivsest, kvaliteetsest ja ajakohasest teabest. Selleks on loodud viis uurimistöö eest vastutavat üksust ehk poliitikaosakonda. Nende töö hõlmab kõiki Euroopa Parlamendi pädevusvaldkondi ning nad avaldavad kvaliteetseid sõltumatuid uuringuid, mida korraldavad sise- või välisekspertid.

Poliitikaosakond B (struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika) vastutab viie poliitikavaldkonna eest: põllumajandus ja maaelu areng, kultuur ja haridus, kalandus, regionaalareng ning transport ja turism. Osakond teeb väga mitmekesist tööd, koostades näiteks keeruliste õigusloomeküsimuste põhjalikke analüüse, andes lühikest taustateavet või korraldades seminare, kuhu kutsutakse eksperte ettekandeid tegema. Eesmärk on toetada parlamendi tegevust, aidates näiteks vahetult kaasa konkreetse parlamendikomisjoni õigusloometegevusele või jagades taustateavet parlamendiliikmete delegatsioonide visiitideks. Kõik poliitikaosakonna B (struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika) koostatud dokumendid avaldatakse Euroopa Parlamendi veebilehel ning on kõigile parlamendiliikmetele ja laiemale üldsusele kättesaadavad, välja arvatud mõned konfidentsiaalsed dokumendid.

Käesolevas väljaandes leiate lühiülevaate parlamendi viimase koosseisu ametiajal põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonnas toimunud peamiste poliitiliste arengute kohta. Arutatakse ka kõige tähtsamaid küsimusi, millega uue koosseisu ametiajal tuleb tegeleda. Lisaks tutvustatakse võimalusi sise- ja välisekspertide arvamuse saamiseks.

Head lugemist!

Ismael Olivares Martinez
Direktor

*Direktoraat B: struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika
Sisepoliitika peadirektoraat*

Majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus on vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingus (artiklid 158–162) määratletule vajalik kogu ühenduse igakülgseks harmooniliseks arenguks ning see nõuab „eri regioonide arengutaseme ühtlustamist”, s.t „mahajäämuse vähendamist kõige ebasoodsamates piirkondades”, kaasa arvatud maapiirkonnad.

Praegu kuulub Euroopa Liitu (EL) 27 liikmesriiki, mis moodustavad 493 miljoni kodanikuga ühenduse ja siseturu. Samal ajal on majanduslikud ja sotsiaalsed erinevused kõnealuste riikide ja nende 271 piirkonna vahel siiski suured.

Kuigi piirkondlike erinevustega tegelev ühenduse poliitika kuulub juba Rooma lepingusse, loodi Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) alles 1975. aastal. Esimestel tegevusaastatel olid fondi tehingud puhtalt riiklikud, rahastati liikmesriikide eelnevalt kindlaks määratud projekte, millel oli Euroopa või piirkondlikul tasandil väike mõju. Olemasolevate projektide valimise ja taasrahastamise iga-aastast süsteemi kohaldasid samamoodi ka teised ühenduse territoriaalse mõjuga fondid, nagu Euroopa Sotsiaalfond (ESF) ja Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfond (EAGGF).

RAAMITUD TEKST 1

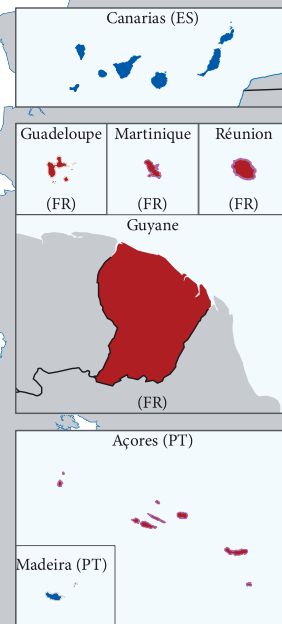
Regionaalpoliitika üldine õigusraamistik

- Nõukogu 11. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted **Euroopa Regionaalarengu Fondi**, **Euroopa Sotsiaalfondi** ja **Ühtekuuluvusfondi** kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1260/1999.
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1080/2006, mis käsitleb **Euroopa Regionaalarengu Fondi** ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1783/1999.
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1081/2006, mis käsitleb **Euroopa Sotsiaalfondi** ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1784/1999.
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1082/2006 **Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse** (ETKR) kohta.

Allikas: autori andmetöötlus.

Kaart 1 Struktuurifondid 2007–2013

- Lähenemine
- Phasing out*
- Phasing in*
- Piirkondlik konkurentsivõime ja tööhõive

1980. aastate alguses muutus oluliseks ühenduse vahendite tõhususe küsimus ning neid püüti integreerida mitmetesse katseprogrammidesse. 1986. aastal andsid tõelise Euroopa ühtekuuluvuspoliitika tekkeks tõuke sellised tähtsündmused nagu ühtne Euroopa akt, Kreeka, Hispaania ja Portugali ühinemine ELiga ning ühtse turu programmi vastuvõtmine. 1988. aasta märtsis otsustas Brüsselis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu eraldada struktuurifondidele 64 miljardit eküüd, mis tähendas aastateks 1989–1993 ettenähtud iga-aastaste vahendite kahekordistamist. 24. juunil 1988 võttis nõukogu vastu esimese määruse, millega struktuurifondid integreeriti ühtekuuluvuspoliitikasse. Kõnealuse pöördepunkti tähistava reformiga kehtestati peamised põhimõtted, nagu keskendumine kõige vaesematele ja kõige mahajäänumatele piirkondadele, mitmeaastane programmitöö, investeringute strateegiline suunamine ning piirkondlike ja kohalike partnerite kaasamine.

7. veebruaril 1992 Maastrichtis kokkulepitud Euroopa Liidu leping ja muudetud Euroopa Ühenduse asutamisleping jõustusid 1. novembril 1993. Ühtekuuluvus- ja regionaalpoliitikaga seoses loodi Euroopa Ühenduse asutamislepinguga uus instrument, Ühtekuuluvusfond, ja uus institutsioon, Regioonide Komitee, ning nähti ette subsidiaarsuse põhimõtte kehtestamine.

1992. aasta detsembris jõudis Euroopa Ülemkogu otsusele aastaid 1994–1999 hõlmava uue finantsperspektiivi suhtes ning struktuuri- ja ühtekuuluvusfondidele eraldati 168 miljardit eküüd. See summa oli iga-aastastest vahenditest kaks korda suurem ning moodustas kolmandiku ELi eelarvest. 20. juulil 1993 võttis nõukogu vastu uued ühtekuuluvuspoliitika määrused, mis sisaldasid nüüd Kalanduse Arendusrahastut ja Ühtekuuluvusfondi. Uutes määrustes kinnitati poliitika peamisi põhimõtteid – kontsentreerimine, programmitöö, täien-

TABEL 1
Arengusuunad struktuurifondide rahaliste vahendite jaotamisel

	1988-1992 (EU 12)	1993-1999 (EU 12–EU 15)	2000-2006 (EU 15–EU 25)	2007-2013 (EU 25–EU 27)
ELi eelarve (miljardites eurodes 2004. aasta hindades)	481	683	687	862
Struktuurifondide eelarve (miljardites eurodes 2004. aasta hindades)	111	208	213	308
Struktuurifondide eelarve võrreldes ELi eelarvega (%)	24%	31%	31%	35.7%

Allikas: autori andmetöötlus.

davus ja partnerlus – ning jäeti viis olemasolevat eesmärki enam-vähem samaks. Teatud sätteid, mis käsitlesid näiteks teiste ELi institutsioonide, eelkõige Euroopa Parlamendi kaasamist, ning partnerlust, hindamist ja avalikustamist, tugevdati. Pärast Austria, Soome ja Rootsi ühinemist 1. jaanuaril 1995 määrati muutmismäärusega kindlaks kuues eesmärk, millega toetati Soome ja Rootsi äärmiselt hõredalt asustatud piirkondi ning soodustati rahaliste vahendite eraldamist kolmele uuele liikmesriigile.

Aastatel 2000–2006 olid kaks peamist teemat liikumine ühtekuuluvuspoliitika kujundamise ja menetluste lihtsustamise suunas ning laienemise ettevalmistamine. Agendat 2000 valmistati ette alates 1990. aastate teisest poolest ning see sillutas teed ELi ajaloo suurimale laienemisele 2004. aasta mais, mil liiduga ühines 10 uut liikmesriiki.

USAs oli 2004. aastal sisemajanduse koguprodukt (SKP) ostujõu standardis elaniku kohta 60% kõrgem EU-27 keskmisest ning 43% kõrgem EU-15 keskmisest. Ainult kahes liikmesriigis, Iirimaa ja Luksemburgis, oli SKP tase kõrgem kui USAs. Jaapanis ületas SKP elaniku kohta samal aastal EU-27 keskmist 19% võrra, kuigi kuues liikmesriigis oli SKP tase kõrgem kui Jaapanis ning viies liikmesriigis oli see vaid veidi madalam. Aastatel 1995–2005 kasvas SKP elaniku kohta ELis peaaegu samale tasemele kui USAs (vastavalt 2% ja 2,1%) ning kaks korda kiiremini kui Jaapanis.

Piirkondlikud erinevused seoses SKPga elaniku kohta on EU-27s palju suuremad kui USAs või Jaapanis, eriti pärast kahte viimast laienemist. Kõrgema SKP tasemega piirkonnas ELis on SKP elaniku kohta kaheksa korda kõrgem kõige madalama SKP tasemega piirkonnast. USAs on vastav näitaja vaid 2,5 ning Jaapanis üksnes 2. Kõigis USA osariikides on SKP elaniku kohta ELi keskmisest kõrgem. Jaapani 47 piirkonnast on SKP elaniku kohta ELi keskmisest kõrgem 40 piirkonnas. On selge, et ELis on piirkondlike erinevuste vähendamine ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tagamine palju suurem väljakutse kui USAs või Jaapanis.

Piirkondadevaheline erinevus SKP kasvumäärades elaniku kohta on ELis samuti palju suurem kui USAs. Aastatel 1997–2004 varieerus SKP kasv ELis piirkondlikul tasandil nullist madalamale jäävast protsendimäärast kuni 8,6%ni, samal ajal kui USAs varieerus see nullist kuni 3,6%ni. Niisugune suurem erinevus kasvumäärade vahel on siiski teatud mõttes positiivne nähtus, võttes arvesse väiksema sissetulekuga piirkondade palju suuremat vajadust järele jõuda.

Hiinas moodustab SKP ostujõu standardis elaniku kohta vaid viiendiku ELi keskmisest ning Indias kaheksandiku. Rumeenias ja Bulgaarias, kus SKP elaniku kohta on ELi madalaim, on see siiski kaks korda kõrgem kui Indias ja 50% kõrgem kui Hiinas. Siiski on need kaks riiki ELile kiiresti järgi jõudmas. SKP kasv elaniku kohta on viimasel kümnendil olnud Indias kaks korda ning Hiinas kolm korda suurem kui ELis. Kuid isegi juhul, kui niisugused kõrged kasvumäärad õnnestuks säilitada, kuluks 40 aastat, enne kui Hiina SKP elaniku kohta jõuaks ELi praegusele tasemele.

Olenemata suurtest erinevustest seoses SKPga elaniku kohta on piirkondlikud erinevused Indias ja Hiinas ELiga sarnased. Nii Hiinas kui ka Indias on kõige kõrgema SKP tasemega piirkonnas SKP elaniku kohta seitse korda kõrgem kõige madalama SKP tasemega piirkonnast, samal ajal kui ELis on see kaheksa korda kõrgem. Indias olid piirkondlikud erinevused SKP kasvumäärades aastatel 2000–2004 väga sarnased ELile, erinedes 1–13%, samal ajal kui Hiinas olid erinevused tunduvalt väiksemad: 6–11%.

Allikas: Neljas aruanne majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kohta, Euroopa Komisjon, 2007.

Tänu sellele ajaloolisele laienemisele kasvas ELi elanikkond 20%, kuid liidu SKP suurenes seeläbi üksnes 5%. Laienemine tõi kaasa suuremad erinevused sissetulekutes ja tööhõives, sest keskmine SKP elaniku kohta uutest liikmesriikides oli ELi keskmisest väiksem ning vaid 56% nende elanikkonnast olid aktiivsed töötajad võrrelduna 64%ga EU-15s. Uute liikmesriikide territoorium kuulus peaaegu täielikult eesmärgi nr 1 alla ning nad võisid taotleda struktuuri- ja ühtekuuluvusfondidest

antavat suurimat võimalikku toetust. Siiski algas töö juba enne laienemist, muutes sealhulgas kättesaadavaks ühinemiseelset rahastamisvahendit, et aidata tollaegsetel kandidaatriikidel end ühtekuuluvuspoliitikaks ette valmistada. Pärast 1999. aasta märtsis Berliinis kokku tulnud Euroopa Ülemkoogu otsust oli aastateks 2000–2006 viieteistkümne liikmesriigi jaoks ette nähtud ühtekuuluvuspoliitika eelarve kokku 213 miljardit eurot. Täiendava 22 miljardi euro eraldamine nähti

ette uute liikmesriikide jaoks aastateks 2004–2006. Lissaboni strateegias leppis Euroopa Ülemkogu kokku 2000. aasta märtsis ning majanduskasvule, tööhõivele ja innovatsioonile keskenduv strateegia muutus paljude ELi poliitikavaldkondade jaoks üha enam juhtmõtteks ning andis tõe paradigma muutuseks ühtekuuluvuspoliitikas.

Kokkuvõttes olid kõnealusel perioodil ELi ühtekuuluvuspoliitika suurimad muutused kõigi aegade suurim vahendite koondamine kõige vaesematele liikmesriikidele ja piirkondadele, kõigi piirkondade kaasamine ning prioriteetide seadmine, mille eesmärk oli edendada majanduskasvu, töökohti ja innovatsiooni. 27 liikmesriigiga Euroopa Liidus elab praegu üks kolmest ELi kodanikust – kokku 170 miljonit – kõige vaesemates piirkondades, mis saavad toetust lähenemiseesmärgi raames. Majanduslikud ja sotsiaalsed erinevused on viimaste laienemistega märkimisväärselt süvenenud. Sissetuleku poolest elaniku kohta on Luksemburg praegu seitse korda rikkam kui Rumeenia. Piirkondlikul tasandil on erinevused isegi suuremad: kõige rikkam piirkond on Inner London, kus sissetulek elaniku kohta moodustab 290% EU-27 keskmisest, samal ajal kui kõige vaesem piirkond on Rumeenia kirdeosa, kus sissetulek elaniku kohta moodustab 23% ELi keskmisest.

Euroopa Ülemkogu leppis 2005. aasta detsembris kokku aastate 2007–2013 eelarves ning struktuuri- ja ühtekuuluvusfondidele eraldati 347 miljardit eurot, millest 81,5% kavatakse kulutada lähenemiseesmärgi piirkondades. Lihtsustatud menetluste alusel lepitati enne 2007. aasta lõppu kokku peaaegu

kõigi 436 programmi suhtes, mis hõlmavad kõiki ELi piirkondi ja liikmesriike. Nendega seotud prioriteetide radikaalne muutmine tähendab, et neljandik vahenditest eraldatakse nüüd teadustegevuseks ja innovatsiooniks ning ligikaudu 30% keskkonna infrastruktuuri ja kliimamuutuse vastu võitlemise meetmete jaoks.

Hiljuti koondas majandus- ja finantskriis tähelepanu ühtekuuluvuspoliitikale ning selle vahenditele ELi majanduse elavdamise kiirendamisel. Ühtekuuluvuspoliitika raames investeeritakse reaalmajandusse. Ligikaudu 70% aastateks 2007–2013 ette nähtud kogueelarvest (250 miljardit eurot) eraldatakse investeringute tegemiseks liidu majanduskasvu ja tööhõive strateegiaga seotud nelja prioriteetsesse poliitikavaldkonda: tööhõive, äritegevus, infrastruktuur ja energia, teadustegevus ja innovatsioon. See suund on väga oluline, sest kõnealused prioriteedid aitavad kaasa majanduse kiiremale elavdamisele, parandavad konkurentsivõimet ja aitavad liidul minna üle vähem süsinikdioksiidi heidet tekitavale majandusele. Tänu investeerimisele prioriteetsesse infrastruktuuri, ettevõtete tootmisalasesse suutlikkusse ja inimkapitali potentsiaali edendab ühtekuuluvuspoliitika lühiajalist sisenõudlust, säilitades jätkusuutliku suuna keskpikas perspektiivis. Sel viisil mängib see olulist rolli usalduse taastamises reaalmajanduse vastu.

Seega on ühtekuuluvuspoliitika võimas stabiilsusinstrument, sest see tagab kindlad rahastamisallikad ning investeerimise keskpika ja pikaajalise perspektiiviga strateegiasse, millele piirkondlikud ja kohalikud partnerid võivad kindlad olla.

Euroopa Parlamendi õigusloomega seotud volitused struktuurifonde käsitlevas otsustamisprotsessis on aja jooksul järk-järgult suurenenud:

Ühtne akt:

koostöö nõukoguga struktuurifondide üldsätteid käsitleva määruse üle hääletamisel;

Maastrichti leping:

nõusolekumenetlus üldsätteid käsitleva määruse üle hääletamisel;

Amsterdami leping:

kaasotsustamismenetlus koos nõukoguga üldsätteid käsitleva määruse suhtes kohaldatavate rakendusmeetmete üle hääletamisel;

Lissaboni leping:

kaasotsustamismenetlus koos nõukoguga üldsätteid käsitleva määruse üle hääletamisel.

Praegu on Euroopa Parlament oluline osaleja struktuurifondide kohta otsuste tegemisel, nende rakendamisel ja kontrollimisel. Allpool esitatakse regionaalarengukomisjoni käesoleval parlamendi ametiajal tehtud kõige silmapaistvamate algatuste loetelu.

RAAMITUD TEKST 3

Regionaalarengukomisjoni pädevus

Regionaalarengukomisjonil on tähtis ülesanne teavitada Euroopa Parlamendi lähenemisviisist EU-27 piirkondade arengule. Ta vastutab ELi peamiste regionaalarengu rahastamisvahendite rakendamise järelevalve ja Euroopa Parlamendi nõustamise eest selles küsimuses. Komisjoni vastutusalasse kuuluvad eelkõige:

- ERF, Ühtekuuluvusfond ja teised liidu regionaalpoliitika instrumendid;
- liidu teiste poliitikavaldkondade majandusele ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele avaldatava mõju hindamine;
- liidu struktuurivahendite koordineerimine;
- äärepoolseimad piirkonnad ja saared ning piiriülene ja piirkondadevaheline koostöö;
- suhted Regioonide Komitee, piirkondadevaheliste koostööorganisatsioonide ning kohalike ja piirkondlike ametiasutustega;
- regionaalpoliitika linnamõõde.

Lisaks sellele, et regionaalarengukomisjon esitab raporteid, millest osa on loetletud järgmises jaotises, on tema ülesanne kordineerida Euroopa Parlamendi suhteid teiste oluliste regionaalarengu valdkonnas osalejatega. Komisjon püüab pidada aktiivset dialoogi peamiste organisatsioonidega ning tagada, et asjaomastel kodanikel ja osalejatel oleks tema tegevusele ulatuslik juurdepääs ja et see oleks neile mõistetav.

Komisjon võtab regulaarselt vastu regionaalarengu eest vastutavat Euroopa volinikku. Lisaks hoiab ta Euroopa Parlamendi nimel suhteid Regioonide Komitee ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega. Nende komiteede liikmeid kutsutakse regionaalarengukomisjoni korraldatavatele avalikele kuulamistele regulaarselt esinema.

Allikas: autori andmetöötlus.

Piirkondliku solidaarsuse toetamine: Euroopa parlament kiidab heaks 308 miljardi euro andmise regionaalarengu jaoks

2006. aasta juulis andis Euroopa Parlament oma nõusoleku regionaalarenguabi pakatile ehk struktuurifondidele¹. Paketis lepidi kokku pärast korduvalt peetud ägedaid läbirääkimisi, kus Euroopa Parlament seisis eriti otsustavalt vastu teatud liikmesriikidele, kes soovisid kokkusurutud struktuurifondide paketti ja kogu ELi eelarve vähendamist. Euroopa Parlamendil õnnestus tagada muudatused seoses keskkonna ja jätkusuutliku arenguga, parandada puuetega inimeste juurdepääsu ning tugevdada kohalikul tasandil nõustamise korda, andes võimalikult suure panuse regionaalarengut käsitlevasse arutellu.

Eli rahastamine parema eluaseme tagamiseks

Korralikule ja taskukohasele eluasemele ELi kodanike jaoks andis tõuke ERF, mis võimaldab uutel liikmesriikidel taotleda ELi toetust teatud eluaseme renoveerimisprojektide jaoks. Abi on mõeldud selleks, et aidata inimestel säästa oma kodus energiat, seega vähendada energiaarveid ja kaitsta keskkonda. 2007. aasta mais hääletas Euroopa Parlament tugevalt ettepanekute poolt laiendada seda võimalust alates 2009. aastast ka vanematele liikmesriikidele². Euroopa Parlament tugines hääletusel kõigi ELi liikmesriikide kodanike tungivale vajadusele omada juurdepääsu sobivale eluasemele linnapiirkondades, millest paljusid ohustab praegu olukorra füüsiline halvenemine ja sotsiaalne tõrjutus.

¹ Raportöörid: K. HATZIDAKIS (PPE-DE, Kreeka), C. FAVA (PSE, Itaalia), A. ANDRIA (ALDE, Itaalia), J. OLBRYCHT (PPE-DE, Poola), J. A. SILVA PENEDA (PPE-DE, Portugal).

² Raportöör A. ANDRIA (ALDE, Itaalia).

Eli solidaarsus: terroriaktide ja rahvatervist ähvardavate ohtude vastu võitlemiseks mõeldud raha

2006. aasta mais hääletas Euroopa Parlament ELi Solidaarsusfondi kohaldamisala laiendamise poolt, et hõlmata terrorirünnakute tagajärjed, olulisemad rahvatervisealased hädaolukorrad ja tööstuskatastroofid³. Solidaarsusfond loodi 2002. aastal Kesk-Euroopat tabanud suurte tulvavete tõttu. Solidaarsusfondist on võimalik anda liikmesriigile kuni 1 miljard eurot aastas, et aidata tal kiiremini reageerida niisugustele ootamatustele nagu üleujutused, tulekahjud ja põud. Andmata vastutajatele ühtegi võimalust oma kohustustest kõrvale hiilida, näiteks kui tööstuslik või tehnoloogiline õnnetus on põhjustanud keskkonnakatastroofi (s.t põhimõte „saastaja maksab“), hääletas Euroopa Parlament meetmete poolt, mille eesmärk on muuta finantsabi võimalikult kiiresti kättesaadavaks, näiteks viivitamatu meditsiinilise abi andmiseks, ning üldsuse kaitsmise meetmete poolt.

3 Raportöör R. BEREND (PPE-DE, Saksamaa).

Eli innovatsioonialase võimekuse arendamine

ELi innovatsioonialase võimekuse arendamise dünaamiline ja interaktiivne protsess oli Euroopa Parlamendi 2007. aasta mais vastuvõetud algatusraporti teema⁴. Raporti soovitusel sisaldasid muu hulgas lairibaühendustele odava või tasuta juurdepääsu tagamise ning piirkondlike akadeemiliste ja ettevõtjate sidusrühmade piiriülese koostöö toetamise põhimõtet. Lisaks on sektoritevahelise koostöö parandamise vahend ka uurimis- ja äriüksuste klasterite arengu toetamine. Komisjoni ja liikmesriike kutsuti üles võimaldama kõigile ELi kodanikele võrdset juurdepääsu haridusele igal tasandil. Tuleks toetada paremat juurdepääsu infopõhisele tööle ning luua asjakohased finants- ja riskijuhtimismehhanismid, et neid saaks võimaluse korral kasutada lisaks praegustele Euroopa Investeeringupanga / Euroopa Investeeringufondi vahenditele, Jaspersile, Jeremiele ja Jessicale.

4 Raportöör M. E. JANOWSKI (UEN, Poola).

Parlamendiliikmed võitlevad ettevõtete põhjendamatu ümberpaigutamise vastu

Toetades järelvalvet regionaalarengu poliitika üle, mille eesmärk on luua ELis majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus, võttis Euroopa Parlament 2006. aasta märtsis vastu raporti, milles ta kutsus Euroopa Komisjoni üles kehtestama karistused põhjendamatult ümberpaigutatud ettevõtete suhtes⁵. Kõnealused ettevõtted on need, kes on oma äritegevuseks saanud ELi regionaalarengu toetust, mis eraldatakse osana sellele piirkonnale mõeldud üldisest abipaketist, kus ettevõtte asub, ning kes paigutavad ettevõtte ümber 7 aasta jooksul pärast abi saamist. Euroopa Parlamendi peamine vastuväide niisugusele tegevusele on seotud töökohtade kaotamise ohuga piirkondades, mida majanduslangus juba niigi ebasoodsalt mõjutab – täpsemalt piirkondades, mida ELi eeskirjad peaksid aitama. Parlamendiliikmed kutsusid komisjoni üles nõudma, et piirkondlik riigiabi, mis on antud ettevõtetele, kes seejärel teevad varajase otsuse ettevõtte ümberpaigutamise kohta, makstaks tagasi.

Põhja-irima rahuprotsessi toetamine

Euroopa Parlament on järjekindlalt toetanud Põhja-Iirimaa rahu ja lepituse saavutamisel. 2006. aastal suurendas Euroopa Parlament kuni fondi tegevuse lõpetamiseni 2010. aastal oma makseid Rahvusvahelise Iirimaa Fondi, et toetada fondi panust majanduslikku ja sotsiaalsesse edasiminekusse ning selle tööd Iirimaa natsionalistide ja unionistide vahelise dialoogi edendamisel. 2008. aastal võttis Euroopa Parlament vastu raporti, milles toetati programmi PEACE abil saavutatud positiivseid tulemusi ja häid tavasid⁶. Alates 1995. aastast on programmi PEACE kolmele põlvkonnale eraldatud kokku üle 2 miljardi euro, mis suunati väga erinevatele sektoritele ja rühmadele, võimaldades kogukonna eri osadel koostööd teha.

⁵ Raportöör A. HUTCHINSON (PSE, Belgia).

⁶ Raportöör B. DE BRÚN (GUE-NGL, Ühendkuningriik).

Territoriaalse mitmekesisuse muutmine tugevuseks

Euroopa Komisjoni koostatud territoriaalse ühtekuuluvuse rohelisele raamatule⁷ järgnes ulatuslik avalik konsulteerimine piirkondlike ja kohalike ametiasutuste, ühenduste, valitsusväliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonnaga, et parandada ühist arusaama uuest kontseptsioonist ja selle mõjust ELi tulevasele regionaalpoliitikale. 2009. aasta veebruaris tutvustas Euroopa Parlament algatusraportis oma seisukohti ühtekuuluvuspoliitika võimalike uute suundade kohta ning rõhutas integreeritud territoriaalpoliitika eesmärki, mis peaks tagama territoriaalsete vahendite tasakaalustatud kasutamise, vältides nii nende ala- kui ka ülekasutamist. Parlamendi liikmed rõhutasid, et territoriaalne ühtekuuluvus ei tohiks piirduda ELi regionaalpoliitika mõjudega Euroopa Liidu territooriumile, vaid peaks keskenduma ka ühenduse teiste suurt

territoriaalset mõju omavate valdkondlike poliitikate territoriaalsele mõõtmele. Raportis kutsuti lisaks üles pöörama eriti tähelepanu erilise geograafilise iseloomuga territooriumidele, et ergutada arengut ja tagada kõigile ELi kodanikele võrdne juurdepääs üldhuviteenustele.

7 Raportöör L. VAN NISTELROOIJ (PPE-DE, Madalmaad).

Euroopa abistamine edasiliikumisel

Vastusena praegusele majanduskriisile ja Euroopa majanduse aeglustumisele algatasid Euroopa Parlament ja komisjon ulatusliku Euroopa majanduse taastamise kava. Euroopa ühtekuuluvuspoliitika panus kõnealusesse kavasse on märkimisväärne. On võetud mitmeid õiguslikke meetmeid, et kiirendada projektide rakendamist kohapeal ning suurendada usaldust Euroopa majanduse vastu ja selle dünaamilisust:

ESFist rahastatavad uued abikõlblikud kulud⁸:

Euroopa Parlament tegi ettepaneku kohaldada ühtsel määral põhinevat rahastamist ka otsekulude suhtes, laiendada kohaldamisala kuluühikute standardiseeritud astmikule ja võimaldada ühekordsete maksete süsteemi kasutamist.

ERFi, ESFi ja Ühtekuuluvusfondi finantsjuhtimine⁹:

kavandatavad muudatused keskenduvad viiele artiklile, mis käsitlevad finantskorraldust, kulude abikõlblikkust, olulisemaid projekte ja suuremaid ettemakseid 2009. aastaks, et

toetada regionaalarengu projekte rahastamise kiirendamise, likviidsuse suurendamise ja rakendamise lihtsustamise abil. Paindlikkus ELi ja riikliku rahalise abi jaotamisel kogu programmiperioodi jooksul tagab riikide majandustele kiire rahavoo eelarvepiirangutega toimetulekuks.

ERFist rahastatavad energiatõhususalased kulud¹⁰:

reeglite muutmine tähendaks, et ERFi rahaga saaks kaasrahastada kõigis liikmesriikides riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste kavasid, et paigaldada näiteks topeltklaasid, seinasoolatsioon või päikesepaneelid elamutesse või asendada vanad seadmed energiatõhusamatega. ERFist rahastatakse praegu niisuguseid kavasid vaid uutes (EU-12) liikmesriikides ning üksnes hoone ühisosade (või sotsiaalmaja puhul kogu hoone) puhul mahajäetud linnapiirkondades.

8 Raportöör J. MADEIRA (PSE, Portugal).

9 Raportöör I. GARCIA PEREZ (PSE, Hispaania).

10 Raportöör E. ANGELAKAS (PPE-DE, Kreeka).

Majandusliku suutlikkuse ja sissetulekuga seotud piirkondlikud erinevused ELis on palju suuremad kui teistes samalaadsetes majandusruumides, nagu USAs või Jaapanis, eriti pärast hiljutisi laienemisi. Kõige rikkamad piirkonnad on kõige vaesematest piirkondadest kaheksa korda rikkamad. Peamine ühtekuuluvusega seotud ülesanne on seetõttu jätkuvalt uute liikmesriikide integratsioon ja lähenemine, hoolimata SKP märkimisväärtetest kasvumääradest viimastel aastatel. On toimunud majanduskasv riikides, mis olid aastatel 1994–2006 kõige suuremad toetusesaajad – Kreekas, Hispaanias, Iirimaa ja Portugalis –, kuigi teatavates Lõuna-Euroopa piirkondades, Ida-Saksamaal ja äärealadel arenguvajadused püsivad. Lühidalt on sissetulekuga seotud piirkondlike erinevuste esmane mõõde ELis ida-lääne suunaline, kusjuures on olemas väiksem põhja-lõuna dünaamika ja keskuste-äärealade mudel nii ELi kui ka riiklikul tasandil.

Praeguse ülemaailmse finants- ja majanduskriisi tõttu on maailma majanduse tulevikku väga raske ennustada. Selles kontekstis on veelgi olulisem uurida, millises ulatuses kohandatakse ühenduse poliitikavaldkondi nende probleemidega, millega Euroopa piirkonnad järgmistel aastatel vastamisi seisavad, ning milline peaks olema ühenduse poliitikavaldkondade roll kõnealustele probleemidele reageerimisel.

Pärast 2005.–2006. aastal saadud mandaati toimub eelarve läbivaatamise raames ühtekuuluvuspoliitika tulevikku käsitlev mõttevahetus, selleks et *viia läbi kõiki ELi kulutusi hõlmav täielik ja laiaulatuslik läbivaatamine*¹¹.

¹¹ Eelarvedistsipliini ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitlevale Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelisele institutsioonidevahelisele kokkuleppele lisatud 3. deklaratsioon, ELT C 139, 14.6.2006, lk 15.

Seoses sellega on oluline arvestada uusi poliitilisi väljakutseid, mis võivad märkimisväärselt mõjutada seda, kuhu Euroopa Liit tulevikus oma jõupingutused suunab, ning hinnata samal ajal ELi kulude lisandväärtust. Kindlakstehtud väljakutsete hulgas võivad Euroopa piirkondade jaoks olla eriti olulised järgmised viis väljakutset:

Üleilmastumine

juhhib teaduse ja tehnika arengut ja muudab Euroopa mõõtme veelgi olulisemaks, edendades teadmisi, liikuvust, konkurentsivõimet ja innovatsiooni. Tohutute uute turgude avamine annab eurooplastele palju uusi võimalusi, kuid paneb samal ajal proovile Euroopa võimekuse kohaneda struktuuriliste muutustega ja tulla toime nende sotsiaalsete tagajärgedega. Üleminek teadmistel ja teenustel põhinevale majandusele on sama sügav kui varasem üleminek põllumajanduselt tööstusele.

Demograafilised muutused

muudavad meie ühiskondade vanust ja tööhõivestruktuuri, tõstatades olulised küsimused nii majandusliku tõhususe kui põlvkondadevahelise võrdsuse kohta. Eriti tugevasti mõjutab Euroopat rändesurve, sest Euroopa asub lähedal teatud maailma kõige vaesematele ja neile piirkondadele, mida kliimamuutus ja loodusvarade piiratus kõige rohkem mõjutavad.

Kliimamuutusest

on saanud Euroopa tegevuskava keskne küsimus, sest see mõjutab Euroopa keskkonda ja ühiskonda, pannes poliitika-kujundajad kaaluma, kuidas oleks ELi käsutuses olevate poliitikavahenditega sellele kõige parem reageerida. See kehtib nii kliimamuutuse leevendamise jõupingutuste suhtes, et võidelda kasvuhooonegaasi heite kasvu vastu, kui ka vajaduse suhtes võtta meetmeid kliimamuutuse tagajärgedega kohanemiseks.

Kindel, jätkusuutlik ja konkurentsivõimeline energia

on üks ühiskonna peamisi väljakutseid. Piiratud pakkumine, suurenenud ülemaailmne nõudlus ja kohustus vähendada heidet on viinud Euroopas vähem süsinikdioksiidi heidet tekitava majanduse poole liikumise vajaduse uue elluviimiseni.

Finantskriis ja majanduslangus

on muutnud senisest olulisemaks ELi rolli eurooplaste majandusliku ja sotsiaalse heaolu tagajana. Parlament ja komisjon on ühendanud jõupingutused, et aidata piirata negatiivset mõju majanduskasvule, toetada töö kaotanud inimesi ning ELi majanduse vastupanuvõimet tsüklilistele muutustele. See tähendab, et pööratakse veelgi suuremat tähelepanu paljude majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva

Lissaboni strateegia eesmärkide täitmisele: VKEdes suhtes kehtivate nõuete leevendamine, et nad saaksid keskenduda oma tegevusele, koolitus ja ümberõpe, et anda töötajatele tulevikumajanduseks vajalikke oskusi, ning investeerimine teadus- ja arendustegevusse.

Need väljakutsed mõjutavad koos Euroopa majanduste ja ühiskondade arengut järgmistel aastatel. Üleilmastunud maailmas ei piisa järelejõudmiseks üksnes finantsvahendite ümberjaotamisest. On vaja terviklikku arengupoliitikat, mis oleks suunatud piirkondade sisetekkelisele arengule. Selle taustal peab ühtekuuluvuspoliitika jääma liidu keskseks poliitikaks, kusjuures eriti peetakse silmas selle ajaloolist ülesannet saavutada ühtse turu edasine areng majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamise abil kogu ühenduses. See võib tuua kaasa kolm erinevat poliitilist tagajärge.

Esiteks, kui rääkida integreeritud lähenemise vajadusest, tuleks viia läbi struktuurifondide praeguse rakendamise põhjalik hindamine. Selle puhul tuleks keskenduda eelkõige maaelu arengu hiljutisele eraldamisele Euroopa ühtekuuluvuspoliitikast. Lisaks tuleks arutada, kas ERFi, ESFi ja Ühtekuuluvusfondi rakendamisviiside parem ühtlustamine aitaks kaasa ühtsemale strateegilisele arengule. See peaks võib-olla olema esimene etapp territoriaalse ühtekuuluvusega tegelemisel.

Teiseks tuleks uurida, kuidas tugevdada piirkondlikku ja kohalikku mõõdet nii programmide kavandamisel kui ka rakendamisel. Praegu on selleks sobiv aeg, sest uue ELi lepinguga nähakse ette Euroopa subsidiaarsuse uus määratlus, kusjuures rõhutatakse piirkondlike ja kohalike osalejate rolli. Kohalikul tasandil on endiselt suur hulk kasutamata majanduskasvu allikaid, mida võiks ära kasutada, kui kasutataks rohkem niisuguseid vahendeid nagu kohalikud toetused ja juhtimismehhanismid, näiteks kohalikud partnerlused.

Kolmandaks peab ühtekuuluvuspoliitika keskendumale rohkem tulemustele ning selle tõhususe kriteeriumid peaksid kajastama sekkumiste ja poliitiliste eesmärkide iseloomu. Konsensuse saavutamine seoses uute hindamiskriteeriumide ja uute näitajatega on keeruline, seda ka piirkondlike majanduste väga erineva iseloomu tõttu. Siiski tuleks luua uued mehhanismid ja näitajad, et näidata paremini poliitika tõhusust, lisandväärtust ja tulemusi.

RAAMITUD TEKST 4

Euroopa Komisjoni tulevased õigusloomega seotud menetlused ja teatised

- Majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust käsitlev kuues eduaruanne: aruandes antakse viimase statistika põhjal ajakohastatud ülevaade ühtekuuluvust käsitlevast avalikust arutelust ning teatavate oluliste valdkondade olukorrast ja suundumustest Euroopa piirkondades.
- ELi Solidaarsusfond – 2008. aasta aruanne: aruandes antakse teavet ELi Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta katastroofide puhul liikmesriikides ja kandidaatriikides ning sellega seotud finantsabi rakendamise kohta eelmisel aastal.
- Komisjoni määruse eelnõu, millega muudetakse komisjoni 8. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1828/2006, milles sätestatakse rakenduseeskirjad nõukogu määrusele (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1080/2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi: muudatuse eesmärk on lihtsustada ja selgitada teatavaid määruse sätteid, mis põhinevad kogemustel, mis on saadud ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamisel alates programmiperioodi 2007–2013 algusest kuni praeguseni.
- Struktuurifondide rakendamist käsitlev 20. aastaaruanne (2008): aruanne määruse (EÜ) nr 1260/1999 rakendamise kohta eelmisel aastal.
- Ühtekuuluvusfondi aastaaruanne (2008): aruandes keskendutakse programmiperioodil 2000–2006 vastu võetud projektide rakendamisele: rahaliste vahendite kasutamine; projektide sulgemine; rakendamine abi saavates liikmesriikides; tingimuste kehtestamine; kontrollimised; eeskirjade eiramine; hindamine; teabevahetusala tegevus.
- Euroopa Regionaalarengu Fondi järelhindamine (2000–2006): 2007. aastal algatati mitmed etapilised ja omavahel seotud hindamised, mille tulemused avaldatakse 2009. aastal, ning 2010. aasta alguses avaldatakse nende kohta koondaruanne.
- Komisjoni teatis edusammude kohta majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva Lissaboni strateegia toetamiseks püstitatud ühtekuuluvuspoliitika eesmärkide täitmisel: kõnealuses teatises, mis on 2007. aastal Lissaboni tegevuskava strateegilise läbivaatamise osana vastuvõetud teatise järg, esitatakse aruanne uute programmide rakendamise esimese 12–18 kuu kohta.

RAAMITUD TEKST 4**Euroopa Komisjoni tulevased õigusloomega seotud menetlused ja teatised**

- Teatis ELi Läänemere piirkonda hõlmava strateegia kohta: pärast Euroopa Ülemkogu üleskutset esitab komisjon tervikliku Läänemere piirkonda hõlmava strateegia.
- Teatis Euroopa naabruspoliitika programmipaketi kohta: pakett sisaldab raamteatist ja 12 tegevuskava.
- Teatis eelarve läbivaatamise kohta: eesmärk on uurida, milliseid reforme on vaja, et optimeerida Euroopa panust järgmise aastakümne peamiste probleemidega tegelemisse ühiste huvide järgimise lisandväärtuse ja kulutõhususe põhimõtete kaudu, ning seda, kuidas kõnealust panust tuleks rahastada.

Allikas: Euroopa Komisjoni 2009. aasta õigusloome- ja tööprogramm.

KES ME OLEME

Poliitikaosakonnad on uurimisüksused, mis toetavad Euroopa Parlamendi organeid õigusloomega seotud ja institutsiooniliste ülesannete täitmisel. Poliitikaosakonnad loodi 2004. aastal juhatuse otsusega, et ühendada teadustöö Euroopa Parlamendi tegevusega ja tugevdada parlamendikomisjonide toetamist. Poliitikaosakondade peamine eesmärk on tagada paremaks õigusloomeks kõik vajalikud vahendid. Praegu on kokku viis poliitikaosakonda, mis katavad Euroopa Parlamendi komisjonide ja muude organite kõik vastutusalad: majandus- ja teaduspoliitika (poliitikaosakond A), struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika (poliitikaosakond B), kodanike õigused ja põhiseadusküsimused (poliitikaosakond C), eelarveküsimused (poliitikaosakond Budg), välissuhted (poliitikaosakond Expo).

Poliitikaosakond B (struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika) tegeleb järgmiste valdkondadega: põllumajandus ja maaelu areng, kultuur ja haridus, kalandus, regionaalareng ning transport ja turism.

SISE- VÕI VÄLISEKSPERTHINNANG

Ekspert hinnangu võib saada asutusesiselt või -väliselt. Kui parlamendikomisjon esitab ekspert hinnangu saamise taotluse, uurib poliitikaosakond B, kas tal on võimalik teostada seda parlamendisiseselt. Suure osa dokumentidest koostavad poliitikaosakonna B administraatorid. Kui see ei ole võimalik, algatab poliitikaosakond B konkursid, mis erinevad pikkuse ja keerukuse poolest. Neid korraldavad ja haldavad poliitikaosakonna B administraatorid ranges kooskõlas finantsmääruses sätestatud põhimõtetega: läbipaistvus, mittediskrimineerimine ja usaldusväärne finantsjuhtimine.

MIDA ME PAKUME

Poliitikaosakond B pakub suurt hulka uuringutega seotud teenuseid, mis on kohandatud regionaalarengukomisjoni vajadustele. Allpool kirjeldatakse lühidalt pakutavaid võimalusi.

Teated

Teated on lühivormis dokumendid regionaalarengukomisjoni tööga seotud ja/või päevakohaste küsimuste kohta. Teateid kasutatakse kõige sagedamini selleks, et anda parlamendiliikmetele ideid raporti koostamiseks, delegatsiooni ametliku viisi eel või Euroopa küsimustega seotud olulisemate ürituste korraldamiseks.

Parlamendisised teated koostab poliitikaosakond B väga lühikese ajaga ning suure paindlikkusega. Teadete koostamiseks võib kaasata ka väliseksperthe (kui teated hõlmavad väga tehnilisi teemasid või teemasid, mida on väga vähe uuritud), kes valitakse välja konkursi alusel.

Uuringud

Uuringud on sügavuti minevad dokumendid, mis on tavaliselt seotud kavandatava õigusakti ettepaneku või algatusraportiga. Uuring on kõige laialdasemalt kasutatav vahend. Uuringuid koostavad eksperdid, kelle valib välja poliitikaosakond B konkursi alusel. Selle vahendi lepinguline iseloom tähendab pikemat ajagraafikut. Uuringud esitatakse tavaliselt regionaalarengukomisjonile. Mõnikord korraldatakse uuringutega seoses avalikke kuulamisi, mille abistamises võib osaleda ka poliitikaosakond B.

Mõjuhinnangud

Kui see on õigusloomeprotsessis asjakohane ja vajalik, võivad parlamendikomisjonid paluda mõjuhinnanguid õigusakti ettepanekute oluliste muudatuste kohta. Nad võivad taotleda mõjuhinnanguid ka Euroopa õigusaktide rakendamise kohta eri liikmesriikides. Kõnealuseid hindamisi teevad väliseksperdid.

Seminarid

Seminaride eesmärk on pakkuda kirjalikus vormis sõltumatut eksperthinnangut, mida tutvustatakse suuliselt ning arutatakse parlamendiliikmete ja teiste ekspertidega. Seoses seminaridega võib taotleda ka teateid ja uuringuid, mis on parlamendikomisjonide arutelul taustadokumentideks.

Ekspertirühmad

Ekspertirühm on väliseksperthe rühm, kes toetab parlamendiliikmeid korrapärase kirjalike nõuannetega, mis koostatakse peamiselt lühiteadete vormis. Vajaduse korral osalevad eksperdid ka parlamendikomisjoni koosolekul, et jagada teavet ja nõuandeid. Kõnealuste koosolekute dokumendid ja protokollid tehakse tavaliselt kättesaadavaks aruannetena ning nendega on võimalik tutvuda poliitikaosakonna B intraneti veebilehel.

Infolehed

Infolehtede eesmärk on anda laiale publikule lühiülevaade ELi ja Euroopa Parlamendi tegevusest. Euroopa Liidu infolehed on ühed kõige populaarsemad Euroopa Parlamendi väljaanded ning nende online-versioon on üks kõige enam külastatud lehekülgi Euroopa Parlamendi veebisaidil.

Iga infoleht käsitleb konkreetset teemat. Neid koostavad poliitikaosakondade administraatorid ja nende üldise koordineerimise eest vastutab toimetuse. Infolehed on internetis kättesaadavad inglise, prantsuse ja saksa keeles. Kättesaadavad on ka paberandjal koopiad inglise, prantsuse, saksa, itaalia, poola ja hispaania keeles koos mitmekeelse CD-ROMiga 21 keeles (koopiat on võimalik taotleda parlamendiliikmete jaotusteenistusest).

TAOTLUSE ESITAMINE

Parlamendikomisjonid võivad taotleda eksperthinnangut, mis on vajalik vastavalt nende poliitilistele prioriteetidele (raportid, kuulamised, delegatsioonid jms). Kui koordinaatorid otsustavad, et on vaja kasutada ekspertide abi, peab regionaalarengukomisjon saatma poliitikaosakonnale B kirjaliku taotluse.

KESKMISED TÄHTAJAD

Tähtajad olenevad taotletava eksperthinnangu keerukusest. Teate puhul on tavaline tähtaeg 3–6 nädalat. Välisekspertide abi osutamise lepinguline iseloom tähendab pikemat tähtaega. Seetõttu oleks tähtaja mõistlik pikkus 4–12 kuud. Konkreetse taotluse täpse tähtaja prognoosimiseks võtke ühendust poliitikaosakonnaga.

KASUTADA OLEVAD EELARVEVAHENDID

Parlamendikomisjonidele eraldatakse erinevate välisekspertide uuringute rahastamiseks igal aastal eelarvevahendid. Eelarve suurus oleneb komisjoni suuruselt, kellel on õigus seda kasutada, ilma et ta peaks eelnevalt teistelt Euroopa Parlamendi organitelt nõusolekut taotlema. Regionaalarengukomisjoni eelarve välisekspertide abi kasutamiseks oli 2008. aastal 444 300 eurot. Kõigi eksperthinnanguga seotud taotluste rahuldamiseks eraldati talle lisaks 90 000 eurot.

MEIE KVALITEEDIHARTA

Poliitikaosakond B pakub suurt hulka uuringuteenuseid, millel on Euroopa Parlamendi tegevuse toetamisel äärmiselt oluline roll.

Meie peamised põhimõtted on terviklikkus, sõltumatus ja kvaliteet. Terviklikkus tähendab ranget kinnipidamist kõige kõrgematest eetikapõhimõtetest ja ametialastest standarditest. Sõltumatus tähendab usaldusväärse ekspertnõu andmist, mis on vaba igasugusest survest, ning kvaliteet tähendab eesmärki vastata kõige kõrgematele ametialase pädevuse standarditele.

Kõnealused põhimõtted toetavad meie pädevuse ja vastutuse kultuuri ning kujundavad kontrollimisi ja menetlusi, millest me iga päev juhindume.

Seega oleme pühendunud ametialaste käitumisreeglite kõige kõrgemate standardite kohaldamisele seoses sõltumatuse, eetika ja teiste ametialaste nõuetega ning käitumisele viisil, mis säilitab parlamendiliikmete usalduse ja tugevdab nende mainet. Tänu niisugusele pühendumusele jagame oma teadmisi ja kogemusi ka teiste institutsioonide, riikide parlamentide, teadusringkondade ja kohaliku tasandi sidusrühmadega.

Euroopa Parlamendi liikmete ja organite usalduse säilitamine on meie olulisemaid prioriteete ning see mõjutab meie töö kõiki aspekte.

VÖTKE MEIEGA ÜHENDUST

Kõik meie dokumendid, välja arvatud konfidentsiaalsed dokumendid, on kättesaadavad internetis või kohapeal raamatukogus.

Internet

www.europarl.europa.eu/studies

Intranet

www.europarl.ep.ec

IPOLnet → Direktoaraat B → Poliitikaosakond B

Teabelehed

www.europarl.europa.eu/factsheets

Meie väljaannete kataloog on kättesaadav meie kodulehel (intraneti vahendusel).

Paberkandjal koopiaid saab omandada taotluse alusel. Meie kõige viimaste väljaannete paberkandjal koopiad on kättesaadavad meie esitlusriiulitel ASP-hoone 3. korrusel.

Anname välja ka igakuist elektroonilist uudiskirja, milles jagatakse täpset teavet meie viimaste väljaannete ja sündmuste kohta.

Kui soovite saada teavet või tellida uudiskirja, kirjutage aadressil **poldep-cohesion@europarl.europa.eu**.

Selleks et aidata kujundada regionaalarengukomisjoni arutelu ning anda oma panus erinevatesse poliitilistesse aruteludesse, on poliitikaosakond B teinud mitmeid uuringuid ja koostanud teateid. Uuringud on tavaliselt kättesaadavad inglise, prantsuse ja saksa keeles ning kommenteeritud kokkuvõttes kõigis ametlikes keeltes.

Valik nimetatud dokumentidest on toodud allpool. Täielik nimekiri on tutvumiseks kättesaadav meie intraneti veebilehel.

Väheneva elanikkonnaga piirkonnad: paradigma muutus demograafias ja territoriaalses arengus

UMS RIATE, LIG, IGEAT, Umeå ülikool, Napoli ülikool, CUGUAT – TIGRIS, uuring: DE/EN/FR, 2008

Turismi mõju rannikualadele: regionaalarengu aspektid

CSIL, uuring: DE/EN/FR, 2008

Head tavad regionaalpoliitikas ja takistused struktuurifondide kasutamisel

Eurofocus, uuring: DE/EN/FR, 2008

Valitsemine ja partnerlus regionaalpoliitikas

ÖIR-Managementdienste GmbH, Schuman Associates, uuring: DE/EN/FR, 2008

Territoriaalse tegevuskava ja Leipzigi harta järelmeetmed: Euroopa ruumilise arengu ja territoriaalse ühtekuuluvuse tegevusprogrammi suunas

ÖIR-Managementdienste GmbH, uuring: DE/EN/FR, 2007

Piirkondlikud erinevused ja ühtekuuluvus: millised on tulevikustrateegiad?

Nordregio, UMS RIATE, RRG, Eurofutures, LIG, uuring: DE/EN/FR, 2007

Jätkusuutlike kogukondade lähenemise ja selle rakendamise edu võimalused

ERBEDU, CUDEM, uuring: DE/EN/FR, 2007

Kultuuridevaheline dialoog ja ühtekuuluvuspoliitika

Ivana Katsarova, Euroopa Parlament, märgukiri: EN, 2008

Euroopa mikroriikide ja Euroopa Liidu vahelised suhted

Ivana Katsarova, Euroopa Parlament, teade: EN, 2008

**Reformileping ja selle mõju struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitikale:
positiivsed arengud Euroopa Parlamendi jaoks**

Ivana Katsarova, Euroopa Parlament, 2007

Teade: BG/CS/DA/DE/EL/EN/ES/ET/FI/FR/HU/IT/LT/LV/MT/NL/PL/PT/RO/SK/SL/SV

PEAGI TULEKUL

- Ühtekuuluvuskulutuste majanduslik kasu liikmesriikidele
- ELi regionaalpoliitika vahendid: Euroopa struktuuritoetuse lisandväärtuse analüüs
- Andmete läbipaistvuse algatus ja selle mõju ühtekuuluvuspoliitikale
- Euroopa naabruspoliitika partneritega teostatavate piiriüleste koostööprogrammide seire
- 27 liikmesriigi kohalike omavalitsuste mitmesugused pädevusvaldkonnad ja nende roll kohalike erinevustega tegelemisel
- Regionaalpoliitika ja kliimamuutus
- Ebasoodsas olukorras olevad linnaosad: milliseid muudatusi on ühtse lähenemise parandamiseks vaja teha olemasolevates instrumentides?
- Teadus- ja arendustegevuse mõju regionaalpoliitikale

MUUD TEABEALLIKAD

Järgnevalt on ära toodud asjakohaste elektrooniliste teabeallikate loetelu.

EUROOPA PARLAMENT

Regionaalarengukomisjon

<http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/homeCom.do?language=EN&body=REGI>

E-uuringud

www.europarl.europa.eu/studies

Teabelehed

<http://www.europarl.europa.eu/factsheets>

Euroopa Parlamendi õigusloome jälgimissüsteem

<http://www.europarl.europa.eu/oel/>

Raamatukogu

<http://www.library.ep.ec/libraryapp/services/home.action?pid=01>

ELI INSTITUTSIOONID JA ASUTUSED

Euroopa Komisjoni regionaalpoliitika peadirektoraat

http://www.europa.eu/regional_policy/index_fr.htm

Regioonide Komitee

<http://www.cor.europa.eu>

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (majandus- ja rahaliidu ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse sektsioon)

http://www.eesc.europa.eu/sections/eco/index_en.asp

Euroopa Investeerimispank

<http://www.eib.org>

Eurostat (piirkondlik statistika)

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=0,1136162,0_45572073&_dad=portal&_schema=PORTAL

Eurostat (NUTS – statistiliste territoriaaljaotuste nomenklatuur)

http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nuts/splash_regions.html

EUROOPA PIIRKONDADE JA LINNADE ORGANISATSIOONID

Euroopa Piirkondade Assamblee (AER)

<http://www.a-e-r.org>

**Euroopa Piiregioonide Assotsiatsioon
(Association of European Border Regions – AEBR)**

<http://www.aebr.net>

Regionaalarengu Agentuuride Assotsiatsioon (EURADA)

<http://www.eurada.org>

**Euroopa Mereliste Äärealade Konverents
(Conference of Peripheral and Maritime Regions – CPMR)**

<http://www.crpm.org>

Euroopa Nõukogu (Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Kongress)

http://www.coe.int/t/congress/default_en.asp

Euroopa Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Nõukogu

www.ccre.org/presentation_en.htm

Eurocities

<http://www.eurocities.org>

Euroopa Piirkondade Jätksuutliku Arengu Fond

www.fedre.org/default2.asp?lang=en

Euroopa linnapiirkondade ja linnastute võrgustik (METREX)

<http://www.eurometrex.org>

Euroopa linnapoliitika teabeskuste võrk (European Urban Knowledge Network)

www.eukn.org/eukn/

Euromontana

<http://www.euromontana.org>

URBACT

www.urbact.eu/no_cache/home.html

REGIONAALPOLIITIKAALANE TEADUSTEGEVUS**Euroopa Poliitikauuringute Keskus (CEPS)**

<http://www.ceps.be/index3.php>

Euroopa ruumilise planeerimise vaatlusvõrgustik (ESPON)

<http://www.espon.eu>

Regionaaluuringute Assotsiatsioon

<http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/>

Euroopa Poliitika Uurimise Keskus

<http://www.eprc.strath.ac.uk/eprc/>

Euroopa Avaliku Halduse Instituut

<http://www.eipa.nl/>

Euroopa Ülikool-Instituut

<http://www.iue.it/RSCAS/>

Ruumiarenduse Põhjala Keskus (NORDREGIO)

<http://www.nordregio.se/>

RAHVUSVAHELISED ORGANISATSIOONID**OECD (regionaalne ning linna- ja maaelu areng)**

http://www.oecd.org/about/0,2337,en_2649_37429_1_1_1_1_37429,00.html

Maailemapank

<http://www.worldbank.org/>

Kasvu- ja arengukomisjon

<http://www.growthcommission.org/>

KAARDID**Eurostat (statistilised kaardid)**

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=2254,62718791&_dad=portal&_schema=PORTAL

Euroopa ruumilise planeerimise vaatlusvõrgustik (ESPON), väljaanded

http://www.espon.eu/mmp/online/website/content/publications/98/index_EN.html

Euroopa Keskkonnaagentuur (graafikud ja kaardid)

<http://dataservice.eea.europa.eu/atlas/default.asp?refid=2D511360-4CD0-4F20-A817-B3A882ACE323>

Rahvusvaheline Valuutafond (maailma SKP)

<http://www.imf.org/external/datamapper/index.php>

Kaardikogud (Worldmapper)

<http://www.worldmapper.org/index.html>

TEATIS

Euroopa Parlament

Praktiline Juhend — Regionaalareng

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus

2009 — 38 lk— 21 x 21 cm

ISBN 978-92-823-2690-9

Doi: 10.2861/25304

Euroopa Liidu väljaannete tellimine

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- raamatukauplustes, esitades pealkirja, väljaandja ja/või ISBNi numbri;
- võtke otse ühendust meie müügiesindajatega;
- kontaktandmed leiate veebilehelt <http://bookshop.europa.eu> või saatke faks numbrile +352 2929-42758.

Tasuta väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- Euroopa Komisjoni esindustes ja delegatsioonides; kontaktandmed leiate veebilehelt <http://ec.europa.eu> või saatke faks numbrile +352 2929-42758.

Roll

Poliitikaosakonnad on uurimisüksused, mis jagavad spetsialistide nõuandeid parlamendikomisjonidele, parlamentidevahelistele delegatsioonidele ja teistele parlamendi organitele.

Poliitikavaldkonnad

Põllumajandus ja maaelu areng
Kultuur ja haridus
Kalandus
Regionaalareng
Transport ja turism

Dokumendid

Külastage Euroopa Parlamendi veebilehte: <http://www.europarl.europa.eu/studies>

FOTO ALLIKAS: iStock International Inc., Photodisk, Phovoir

Väljaannete talitus

ISBN 978-92-823-2690-9

